

Reetta Ilo

Jokaiselle jotakin - seikkailuja japanilaisissa museoissa

Japanissa historiallisen ja modernin yhteentörmäysten näkemiseltä ei voi välttyä. Isojenkin kaupunkien keskustoissa saattaa nähdä kaksi valtavaa pilvenpiirtäjää, joiden välissä nököttää 100-vuotias perinteinen temppeli. Pieniä shintolaisia ja buddhalaisia alttareita vilisee tienvarsissa, ja autokorjaamoon saattaa päästä kävelemällä läpi ikivanhasta portista, monista.

Japaniin matkustaessa on hyvä ottaa huomioon se, mitä itse matkaltaan hakee. Matkustaminen varsinkin nopealla aikataululla tulee kalliiksi, joten on parempi jo Suomesta käsin päättää oman matkansa motiivit. Historiasta ja museoista kiinnostuneen kannattaa heittää hellät hyvästit Tokiolle ja sen sijaan suunnata Japanin historiallisten paikkojen pyhään kolminaisuuteen: Osakaan, Kiotoon ja Naraan. Osaka tarjoaa suurkaupungin ilot ja menot kuten Tokiokin, mutta Osakan pääjuna-asemalta matkaa helposti puolesta tunnissa molempiin vanhoihin pääkaupunkeihin, Kiotoon ja Naraan, joissa viettää helposti viikon tai kaksikin ihastelemalla museoita, puutarhoja tai muita historiallisia rakennuksia.

Japanissa museo-esineet ovat usein sijoitettu vanhojen temppelien tai samurai-linnojen yhteyteen, joten kannattaa modernien museoiden lisäksi ehdottomasti käydä vanhoja kulttuuriperintökohteita läpi. Näihin mielenkiintoisiin kohteisiin pääsylimput ovat yleensä parista eurosta viiteen euroon, joten matkaajan kukkaroa eivät museokierrokset paljon rasita. Osa on myös kokonaan yleisölle avoimia.

Kinkakuji temppeli (Kuva: Reetta Ilo).

Kioto on ehdottomasti Japanin pääkaupungeista suosituin matkakohde. Lähes jokaisella korttelilla on oma shinto-temppelinä, buddhalaishautausmaa tai museokohde. Kiotoon mennessä onkin hyvä varautua järkyttävään tungokseen ja ruuhkaan. Sen lisäksi että se on suosittu ulkomaalaisten keskuudessa, myös japanilaiset itse matkustavat seminaarimatkoille tai viikonloppulomille Kiotoon. Tämä selittyy sillä, että Kiotossa sijaitsevat useat maan päätemppelit, joissa käydään rukoilemassa rakkautta, koulumenestystä tai lapsia. Vaikka japanilaiset ovat usein uskontonsa kanssa varsin maltillisia, perinteiset matkat tärkeisiin temppelihin kuuluvat vahvasti jokaisen elämään. Kioto sijaitsee laakson pohjalla, joten mukaan kannattaa varata vähintään iso vesipullo. Kesän ja kevään helleaallot voivat tehdä tepposet laakson pätsissä, kun kiipeät kapeita ja ruuhkaisia teitä ylös kohti vuorenrinteillä sijaitsevia temppelitä. Kioto kuitenkin tarjoaa unohtumattomia kokemuksia vuoren huipulla sijaitsevan Kiyomizudera -temppelin, kultaisen Kinkakuji -temppelin, Nijon samurailinnan tai henkeäsalpaavan kauniin Arashiyaman bambumetsän muodossa.

Nijon linnan portti (Kuva: Reetta Ilo).

Vielä vanhempi pääkaupunki Kioton kyljessä on nimeltään Nara. Narassa epäilemättä unohtumattomimman kokemuksen tarjoaa vanhassa kaupungissa vapaana elävät peurat. Peura oli Nara-periodin aikana pyhä eläin, joten se sai vapaana kuljeskella Naran metsissä ja temppeli-alueella, niinpä ne vielä tänä päivänäkin asustelevat alueella. Pienellä summalla voi ostaa keksipaketin, joita innokkaat sarvipäät tulevat mielellään popsimaan. Mutta varo! Varoituskyltit muistuttavat peurojen vaaroista – ne saattavat yllättäen puskea takapuoleen, näykkäistä sormesta tai pihistää laukusta nenäliinoja. Naran ehdottomasti vaikuttavin nähtävyys on 大仏, *Daibutsu*, valtavan kokoinen buddha-patsas Unescon maailmanperintöalueella Todai-jillä. Lähes viisitoistametrinen patsas tekee lähtemättömän vaikutuksen. Naraan kannattaa varata aikaa, sillä pelkästään vanhan kaupungin kapeilla kaduilla vaeltelu johtaa usein mielenkiintoisiin löytöihin – ilmaiseksi pääsee kurkistamaan esimerkiksi Tokugawa-kauden kauppiaan kotia. Eksymällä löytää.

Naran Daibutsu (Kuva: Reetta Ilo).

Samuraista tai ninjoista kiinnostuneiden kannattaa suunnata vanhoihin samurai-linnoihin. Monet niistä ovat remontoitu sisältä niin, että ne toimivat museoina kaikille vanhoille miekoille ja samurai-asuille. Kannattaa kuitenkin ottaa huomioon, ettet välttämättä pääse kulkemaan oikeasti satoja vuosia vanhoja käytäviä pitkin, sillä monet linnat ovat oikeasti kopioita alkuperäisistä rakennuksista. Tulipalot sekä toisen maailmansodan aikaiset pommitukset ovat tuhonneet puisia rakennuksia läpi historian. Mutta jälleenrakennus on tehty taidolla, ja on helppoa kuvitella ylpeiden samuraiden askeleet linnojen pihojen kauniissa puutarhoissa. Hyviä esimerkkejä vastaavista paikoista ovat Nagoyan linna sekä korkean vuoren huipulle rakennettu Gifun linna, jotka ovat ehdottomasti pysähdyksen arvoisia esimerkiksi matkalla Tokiosta Osakaan tai päinvastoin.

Nagoyan linna (Kuva: Reetta Ilo).

Japani ei ole pelkästään vanhojen linnojen ja temppelien museo-maa, vaan korkean teknologian lippulaivana Japani tarjoaa museo-elämyksiä myös modernimpaan makuun. Pienempien kaupunkien historiasta löytyy museo melkein jokaisesta kaupungista. Esimerkiksi aikaisemmin mainittu Gifu on tunnettu lintu-kalastuksestaan. Koulutetut vesilinnut siis saalistavat kaloja ihmisten puolesta, joka on ollut Gifun jokirantojen yksi pääelinkeinoja. Tänäkin päivänä kalastusta järjestetään näytöstyylillä, jota on mahdollista päästä seuraamaan varsinkin elokuisina öinä. Täysin moderni museo kyseiselle kalastukselle on rakennettu joen varteen, jossa kävijä pääsee kokemaan interaktiivisesti kalastuskokemuksen valojen, videoiden ja aidonkokoisten näköispatsaiden avulla. Gifun kalastusmuseo on vain yksi esimerkki pienemmästä ja modernimmasta japanilaisesta museosta, jossa pääsee syvemmälle paikallishistorian saloihin. Laadukkaasta lahjapuodista ulko-oven lähetyvillä voi ostaa hauskan tuliainen kotiin. Tuliainen on lähes ehdoton ostos japanilaiselle matkajalle, sillä kotiin ja työpaikalle kuuluu viedä *omiyage*, eli tuliainen matkoiltaan. Tämä on hyvä muistaa, jos tapaa japanilaisia tuttuja.

Viimeiseksi allekirjoittanut suosittelee jokaiselle Japaniin matkaavalle varaamaan budjettiin rahaa matkustaa joko Hiroshimaan tai Nagasakiin. Atomipommi-iskuille perustuvat museot koskettavat ja järkyttävät samanaikaisesti. Vierailu näissä museoissa kertoo tarinan myös japanilaisten siviilien puolesta ja auttaa ymmärtämään iskujen tuhon laajuuden ja jälkikäteiset vaikutukset. Herkkäsieluisille en voi näitä museoita suositella niiden sisältämän materiaalin vuoksi, mutta silti museot ovat vierailun arvoisia. Jälkikäteen voi esimerkiksi Nagasakissa kuljeskella rauhakseen valtavassa puistossa museon takana, joka on täynnä inspiroivia ja rauhan sanomaa julistavia taideteoksia.

Japani on häkellyttävän monimuotoinen maa. Matkaaja löytää lähestulkoon mitä vain, mitä moderni yhteiskunta voi tarjota. Japanilaiset museot eivät ole poikkeus. Ne tarjoavat teknologisia elämyksiä, vahvaa historian siipien havinaa ja tunteita kuohuttavia kokemuksia. Sydämeni pohjasta voin suositella Japaniin matkaavalle mahdollisimman monipuolisia museokäyntejä ja -kierroksia. Suosituimmat kohteet ovat henkeäsalpaavan hienoja, mutta kannattaa jättää aikaa myös pienemmille kohteille ja sattumalta löytyville paikoille. Eksyvä löytää.

Kirjoittaja on FM, tuleva VTM. Japani-intoilija ja museoiden ilot myöhäiskypsänä löytänyt.